

Posudek oponenta habilitační práce

Masarykova univerzita	Právnická
Fakulta	Obchodní právo
Obor řízení	<i>JUDr. Dana Ondřejová, Ph.D.</i>
Uchazeč	Právnická fakulta Masarykovy univerzity
Pracoviště uchazeče	<i>Porušení závazkového práva jako nekalá obchodní praktika nebo nekalá soutěž</i>
Habilitační práce (název)	prof. JUDr. Martin Boháček, CSc.
Oponent	Katedra podnikového a evropského práva, Fakulta mezinárodních vztahů, Vysoká škola ekonomická v Praze
Pracoviště oponenta	

Text posudku

K osobě uchazečky:

Habilitační práce uchazečky *JUDr. Dany Ondřejové, Ph.D.* s názvem „*Porušení závazkového práva jako nekalá obchodní praktika nebo nekalá soutěž*“ v oboru Obchodní právo mi byla předložena ve formě stejnojmenné publikace uchazečky vydané v r. 2016 v nakladatelství C.H.BECK. Věnuje se již řadu let problematice právní úpravy nekalé soutěže, reklamního práva, závazků a obchodního práva obecně – a v tomto dílčím oboru úspěšně kráčí ve šlépějích prof. JUDr. Petra Hajna, Dr.Sc. – přednáší tyto obory jako odborná asistentka na Právnické fakultě MU Brno, je v těchto oborech známa z publikací, které jsou uznávány v právní teorii i praxi (zejména jako samostatná autorka z monografií Právní prostředky ochrany proti nekalé soutěži, Nekalá soutěž v novém občanském zákoníku, Průvodce uzavíráním smluv po rekodifikaci i jako spoluautorka dalších publikací včetně účasti na velkém komentáři k občanskému zákoníku Hulmák, M. a kol.), působí i jako advokátka a rozhodce Rozhodčího soudu při Hospodářské komoře ČR a Agrární komoře ČR. Má tedy dlouhodobě vytvářené předpoklady ke spojení poznatků a zkušeností z těchto odborných aktivit v tématu předložené habilitační práce a po jejím obhájení k uznání svých odborných kvalit udělením titulu „docent“.

Naplnění obecných a věcných a formálních kritérií habilitační práce:

Téma habilitační práce je z odborného hlediska těchto třech dílčích oborů, resp. typů deliktů velmi aktuální – v české právní vědě (a nejen v ní) není dosud hlouběji vyjasněna jejich interakce, které autorka spojila ke společnému zkoumání, zejména jejich vzájemné překrývání (či souběh) anebo naopak odlišnosti, což se projevuje často zejména v praxi v jejich terminologických i věcných záměnách. Vzhledem k chápání nekalých obchodních praktik převážně ve vztahu podnikatel - spotřebitel, jež bylo do určité míry standardizováno pojetím Směrnice EU č. 2005/29/ES promítnuté v české implementaci především do zákona o ochraně spotřebitele (ač jsou tyto praktiky v praxi uplatňovány i ve vztazích mezi podnikateli navzájem, jak ostatně i autorka sama konstatuje a což se v relativně drobnějších aspektech promítlo i do úpravy nekalé soutěže v ObčZ), je i habilitační práce ve svých analýzách zaměřena především na vztah podnikatele a spotřebitele, kde je interakce a srovnání dopadů

všech typů deliktů nejužší. Z tohoto (a souhlasím s autorkou, že nutného) zúžení tématu vyplývá má první otázka pro diskuzi v obhajobě.

Autorka vymezila jasný hlavní cíl – vyvrátit tezi, že tyto tři dílčí obory jsou nesouvisející a oddělené právní oblasti (a v tom s ní oponent souhlasí), což rozvádí do 16 jasně formulovaných výzkumných otázek, některých ještě s několika dílčími body, přičemž náplní práce je jejich zodpovídání. Je tedy promyšleně zacílena a díky tomu i přináší cenné poznatky shrnuté vždy v dílčích závěrech jednotlivých kapitol a v celkových závěrech habilitační práce. Autorka používá standardní metody právního výzkumu (včetně komparativní metody - srovnáváním české úpravy s právními systémy vybraných zemí EU, což oponent hodnotí pozitivně, resp. i s právem EU) a nejenže je vymezuje v Úvodu, ale skutečně je v práci naplňuje. Oponent hodnotí takto promyšlené zaměření práce velmi pozitivně, autorce se podařilo cíl i otázky naplnit a zodpovědět. Práce je logicky uspořádána, je přehledná, s jasnou systematikou – plynoucí z řady vzájemných interakcí všech tří oblastí, psána přesným odborným právnickým jazykem. Práce tak po formální stránce splňuje požadavky na vědeckou práci. Ač vlastnímu tématu bylo v české právní vědě věnováno málo prací (Hajn, Kotasem, Csach), autorka pracuje při posuzování širších souvislostí s rozsáhlým rejstříkem literatury (v přehledu na konci uvádí 53 monografií a komentářů, 51 článků, a řadu rozhodnutí českých i zahraničních soudů i SDEU – oponent si není jist, že všechny tyto zdroje byly použity i v textu práce v citacích pod čarou, ale těch je celkem 560, takže i z tohoto hlediska práce splňuje potřebná kritéria). Práce má i se seznamem zdrojů 247 stran.

K jednotlivým vybraným kapitolám:

V kapitole 1 – je-li nekalá obchodní praktika chápána jen jako delikt správní, je rozdíl mezi jeho povahou a dopadem a povahou a dopadem civilního deliktu spočívajícího v porušení závazkové povinnosti zřejmý z rozdílů odvětví soukromého a veřejného práva. V obou případech, resp. i u civilního deliktu nekalé soutěže může být stejný nápravný dopad sankce při uložení určité povinnosti rušiteli – soudem nebo správním orgánem. Autorka se výslovně zabývá rozdílnou povahou sankcí uložených v těchto třech typech deliktů – a to náhradou škody či smluvní pokutou a pokutou uloženou správním orgánem, ale co v případě, kdy uložená sankce má stejnou povahu – zákaz určité činnosti (zápověď) nebo naopak příkaz k aktivní činnosti (např. odstraňovací či nápravná povinnost či povinnost splnění závazku) – a z toho plyne otázka č. 1 a 3.

V kapitole 2 autorka kromě jiného pootevřít závažný problém pojmového zmatku v pojmech „nekalé obchodní praktiky“, „nekalá soutěž“ a „zneužívání obchodní praktiky“ mezi podnikateli navzájem, zejména při dodávkách zemědělských a potravinářských výrobků, který rezultuje v otázku č. 2.

Autorka v této kapitole konstatuje rozdíly mezi závazkovými dopady porušení závazku (zejména do platnosti smlouvy) a nekalou obchodní praktikou, resp. nekalou soutěží – jejich úzké propojení však vedlo v jedné z novel obchodního zákoníku k zařazení postihu praktik tzv. katalogových smluv do rámce nekalé soutěže se sankcí absolutní neplatnosti takové smlouvy dle § 55 ObchZ, což se do úpravy nekalé soutěže v ObčZ již nepromítlo - právě jako důsledek kritiky nedůsledného oddělení těchto dvou sfér a nadbytečnosti této úpravy, když bylo možno neplatnost takové smlouvy dovést i z obecných ustanovení ObčZ 1964. Řešení těchto (nepochybně nekalých) praktik lze nyní hledat pouze v úpravě uzavírání smlouvy a její neplatnosti. Tento problém patří k jádru tématu práce a přestože jej nepochybně je možno řešit nástroji závazkového práva (jako ostatně všechny ostatní v práci uváděné případy

- podnikatele či soutěžitele zmiňuje, a vyskytuje se v souvislosti s tím i výraz „hospodářská soutěž“ a „nekalá soutěž“ (odst. 6 a 8 Preambule), aniž by však byl vyjasněn vzájemný vztah těchto pojmů.
- 2) Již nad rámec této otázky je vyjasnění určitého terminologického zmatku spojeného s pojmem „nekalé obchodní praktiky“ v evropském soft law doporučujícím úpravu ochrany slabší dodavatelské strany proti silnějšímu odběrateli ve smlouvách při dodávkách zemědělských a potravinářských výrobků (v českém právu upravených v zákoně č. 395/2009 Sb., o významné tržní síle při prodeji zemědělských a potravinářských produktů a jejím zneužití, v platném znění) – snad by tyto přeci jen odlišné typy vztahů byly vhodněji označeny jako „zneužívací obchodní praktiky“.
 - 3) Může dojít k paralelnímu uložení určité povinnosti (zejména zákazu porušení práva) rušiteli za určité jednání rušitele, dojde-li k jednočinnému souběhu všech tří typů zkoumaných deliktů tímto jeho jedním jednáním – a to soudem za porušení závazkové povinnosti i za delikt nekalé soutěže a správním orgánem za nekalou obchodní praktiku – jsou pak dopady takové sankce – uložené povinnosti stejné nebo jsou mezi nimi rozdíly a může dojít k jejich kumulaci?
 - 4) Jak uchazečka hodnotí vypuštění postihu praktik tzv. katalogových smluv v současné úpravě nekalé soutěže v ObčZ (stranou je možno ponechat formulační otázky)? Pokládá současnou úpravu uzavírání smlouvy za dostatečný nástroj k zamezení takovýchto praktik? Kde jsou meze či vzájemné vazby a interakce obou (popř. všech tří) zkoumaných oborů u této praktiky?
 - 5) Domnívá se uchazečka, že v případě pojetí alternativní generální klauzule není třeba při posouzení, zda je nekalá obchodní praktika vůči spotřebiteli také nekalou soutěží, naplnění jejích pojmových znaků, jsou-li naplněny znaky některé pojmenované skutkové podstaty nekalé soutěže? K jakému pojetí radí autorka výklad této otázky v české judikatuře – kumulativní nebo alternativní generální klauzule, je v tomto ohledu judikatura ustálená?
 - 6) Pokládá uchazečka předmluvní odpovědnost za nástroj práva závazkového, nekalosoutěžního či jiného mimosmluvního civilního deliktu (a jakého?) a pokládá současnou její úpravu v ObčZ za dostatečnou?

Závěr

Habilitační práce JUDr. Dany Ondřejové, Ph.D. s názvem „Porušení závazkového práva jako nekalá obchodní praktika nebo nekalá soutěž“ **splňuje** požadavky standardně kladené na habilitační práce v oboru Obchodní právo. Doporučuji po úspěšné obhajobě titul „docent“ uchazečce udělit. Předložená práce nemá žádné závažné nedostatky a položené otázky nemíří k nim, ale k diskuzi, která rozvíjí obor, jež je předmětem habilitace.

V Praze, dne 3. 3. 2017

.....
podpis